

ALLGEMEINER KRANKENPFLEGEVERBAND
BELGIENS

DEONTOLOGISCHE CODE VOOR VERPLEEGKUNDIGEN IN BELGIE

Goedgekeurd door de Algemene Unie van Verpleegkundigen van België in november 2004

INLEIDING

Deze code omschrijft de waarden en basisprincipes die als leidraad moeten dienen voor de verpleegkundige praktijk. De code is gericht op een praktijk waarbij rekening wordt gehouden met de internationale aanbevelingen en de van kracht zijnde wetten en reglementen.

Op basis van deze code willen de verpleegkundigen al hun patiënten een kwaliteitszorg bieden die recht doet aan de nationale en internationale normen voor de verpleegkundige praktijk.

Met deze code willen de verpleegkundigen tevens de veranderingen van onze snel evoluerende samenleving en de ontwikkelingen in de gezondheidswetenschappen in hun beroepspraktijk integreren.

De verpleegkundigen hopen dat hun werkomstandigheden van die aard worden dat ze de aanbevelingen in deze code integraal zullen kunnen toepassen.

Deze code omvat volgende bepalingen:

1. Algemene bepalingen
2. De uitoefening van de verpleegkunde
3. De relaties van de verpleegkundige met de patiënten en diens familie
4. De relaties met de collega's
5. De relaties met de andere zorgverleners
6. De rol van de verpleegkundige in de samenleving

ALGEMENE BEPALINGEN

Art. 1 - De verpleegkunde staat ten dienste van de mens en de mensheid. De verpleegkundige verleent verpleegkundige zorg, onafhankelijk van leeftijd, ras, geslacht, geloofsovertuiging, cultuur, nationaliteit en politieke opvatting. Ze respecteert de persoon en draagt bij tot het verbeteren en herstellen van diens gezondheid. Ze verzacht het lijden, steunt de stervende en diens familieleden en begeleidt deze laatste bij het rouwproces.

Art. 2 - Ongeacht zijn fysieke, psychische of sociale situatie heeft de patiënt steeds recht op verpleegkundige zorg. De verpleegkundige zal erover waken om steeds de wil van een juridisch handelingsbekwame persoon te respecteren. Als de patiënt echter juridisch handelingsonbekwaam is, zal de verpleegkundige, rekening houdend met de van kracht zijnde wetgeving, zich door haar geweten laten leiden.

DE UITOEFENING VAN DE VERPLEEGKUNDE

Art. 3 - De verpleegkundige verleent verpleegkundige zorg overeenkomstig de beroepsnormen terzake. Ze zal in dat kader haar beroepsbekwaamheden blijven onderhouden en ontwikkelen.

Art. 4 - De verpleegkundige verleent integrale verpleegkundige zorg, aangepast aan de noden van de individuele patiënt.

Art. 5 - Behalve in noodgevallen heeft de verpleegkundige de plicht om een handeling waarvoor ze zich niet voldoende bekwaam of gekwalificeerd acht, te weigeren. In dat geval dient ze die beslissing aan de opdrachtgevers te melden en te motiveren.

Art. 6 - Bij de uitoefening van haar beroep neemt de verpleegkundige een eervolle houding aan, die bijdraagt tot de faam van het beroep.

Art. 7 - De verpleegkundige neemt deel aan de ontwikkeling van de op wetenschappelijk onderzoek gebaseerde professionele kennis.

Art. 8 - De verpleegkundige let op haar eigen gezondheid en streeft naar betere werkomstandigheden teneinde aan de doelstellingen van het beroep te kunnen voldoen. Ze investeert in haar professionele loopbaan.

DE RELATIES VAN DE VERPLEEGKUNDIGE MET DE PATIENT EN DIENS FAMILIE

Art. 9 - De verpleegkundige heeft het recht gewetensbezwaren in te roepen als ze meent aan bepaalde vormen van zorgverlening niet te kunnen meewerken.

Art. 10 - De verpleegkundige handelt overeenkomstig de wet betreffende de patiëntenrechten. Ze is gebonden door het beroepsgeheim en de wettelijke bepalingen inzake de bescherming van het privé-leven.

Art. 11 - Bij de uitoefening van haar beroep waakt de verpleegkundige erover dat de rechten, de waarden, de gewoonten, de gebruiken en de overtuigingen van de individuele patiënt gevrijwaard blijven.

Art. 12 - De verpleegkundige waakt over de continuïteit van de zorgverlening.

Art. 13 - Bij de uitoefening van haar beroep vraagt de verpleegkundige zo nodig de toestemming van de patiënt. Ze begeleidt de patiënt bij het weer zelf opnemen van zijn verantwoordelijkheid voor zijn verzorging en de evolutie van zijn gezondheidstoestand. De verpleegkundige verleent zorg in het kader van de gezondheidsopvoeding.

Art. 14 - De verpleegkundige informeert de patiënt, en dat zo nodig in overleg met de arts en de andere zorgverleners. Indien de patiënt daarin toestemt, informeert de verpleegkundige diens omgeving en tracht die bij de zorgverlening te betrekken.

Art. 15 - In het kader van haar zorg aan de patiënt heeft de verpleegkundige ook aandacht voor de familie en biedt ze die de nodige ondersteuning.

Art. 16 - Bij het aanbevelen van bepaalde producten of materialen aan de patiënt mag de verpleegkundige zich enkel en alleen laten leiden door het belang van de patiënt.

DE RELATIES MET DE COLLEGA'S

Art. 17 - De verpleegkundige stelt haar bekwaamheden en beroepservaring ter beschikking van haar collega's. Ze toetst haar eigen beroepsovertuigingen regelmatig aan die van haar collega's.

Art. 18 - De verpleegkundige mag in geen geval een taak aan een collega overlaten met de bedoeling om aldus haar eigen verantwoordelijkheden uit de weg te gaan.

Art. 19 - De verpleegkundige ondersteunt het vertrouwen van de patiënt in haar collega's.

Art. 20 - De verpleegkundige onthoudt zich van het winnen van patiënten; ze heeft respect voor de vrije keuze van de patiënt.

Art. 21 - Ingeval de gezondheidstoestand van een patiënt door de handelingen van een collega ernstig in gevaar dreigt te komen, roept ze die collega ter verantwoording. Desnoods neemt ze de nodige maatregelen ter bescherming van de patiënt.

Art. 22 - De verpleegkundige zorgt voor een gunstige leeromgeving voor de haar toevertrouwde studenten. Naar gelang van hun vorming delegeert ze bepaalde taken aan die studenten. Ze ondersteunt hen bij het ontwikkelen van hun beroepsvaardigheden en autonoom handelen.

DE RELATIES MET DE ANDERE ZORGVERLENERS

Art. 23 - De verpleegkundige werkt, in het belang van de patiënt, met de andere zorgverleners samen.

Art. 24 - De verpleegkundige draagt actief bij tot de interdisciplinaire samenwerking, noodzakelijk voor een optimale zorgverlening aan de patiënt. Ze tracht dan ook zoveel mogelijk aanwezig te zijn op de interdisciplinaire vergaderingen waarop ze uitgenodigd wordt.

Art. 25 - De verpleegkundige heeft respect voor de relatie tussen de patiënt en de andere zorgverleners.

Art. 26 - Indien de patiënt de hulp van een andere zorgverlener nodig heeft, geeft de verpleegkundige hem informatie over de verschillende mogelijkheden. Hierbij laat ze de patiënt uiteraard de vrije keuze.

Art. 27 - De verpleegkundige heeft de plicht de uitvoering van een medisch voorschrift of het bevel van een hiërarchisch meerdere te weigeren:

- 1) wanneer ze zichzelf niet voldoende bekwaam acht om de opdracht uit te voeren;

2) wanneer ze voldoende redenen heeft om aan te nemen dat die handeling ernstige negatieve gevolgen kan hebben voor de patiënt.
In elk van die gevallen brengt ze de arts en/of haar hiërarchisch meerdere hiervan onmiddellijk op de hoogte.

DE ROL VAN DE VERPLEEGKUNDIGE IN DE SAMENLEVING

Art. 28 - De verpleegkundige neemt actief deel aan de ontwikkeling van de gezondheidskwaliteit van de samenleving.

Art. 29 - Bij de zorgverlening tracht de verpleegkundige, binnen de verschillende budgettaire en wettelijke beperkingen, de door de samenleving ter beschikking gestelde middelen zo optimaal en rationeel mogelijk aan te wenden.

Maakten deel uit van de werkgroep: Annemie Ernst, Aldo Spettante, Edgard Peters, Jean-Marc Hulin, Michel Foulon, Ellen Verpeet, Yves Mengal, René Tytgat en Anne-Marie Gérard-Solé.

- A.C.N. Hippocrateslaan 91 1200 BRUSSEL
- F.N.I.B. Bronstraat 18 1060 BRUSSEL
- K.P.V.D.B. Hillstrasse 5 4700 EUPEN
- N.N.B.V.V. Bronstraat 18 1060 BRUSSEL
- N.V.K.V.V. Vergote Square 43 1030 BRUSSEL